

Linschoten-Vereeniging

VERSLAG 106DE ALGEMENE LEDENVERGADERING, MUSEUM TWENTSEWELLE, ENSCHEDE 14 juni 2014, 14.00uur

Aanwezig namens het bestuur: dr. Anita van Dissel, aftredend voorzitter; dr. Michiel van Groesen, aantredend voorzitter; drs. Pieter Jan Klapwijk, secretaris; drs. Andy Ph.M. Cobben, penningmeester; dr. H. Bonke, drs. Andrea Kieskamp, leden

Aanwezige leden: 36

Afwezig met bericht van verhindering:

drs. L.M. Akveld, dr. H. Baert van Opstall, P. Bergsma, H. de Boois, A. Boom, drs. R.W.J.M. Brand, drs. J.P. ter Brugge, D. Bruggink, drs. Stefan Deconink (bestuurslid), G. Fongers, A.J. Gelderblom, F. Groen, H. Helgers, S. de Jong, W.M. Kamperman, dhr & mevr. L. Lammen, A.J.M. Leenders, dr. Michael Limberger (bestuurslid), D. Nauta, ir. W. Nijman, mevr. dr. C. Reinders Folmer, drs. H. Scholz, Th. Sinnema, L.J.M. Smit, P. Spaninks, drs. H.J. Stapel, J.P. Starreveld, G.R. Sterken, W. Vervenne, dr. L.J. Wagenaar

1. Opening

Voorzitter Anita van Dissel opent deze vergadering in Museum TwentseWelle in Enschede en heet de aanwezigen welkom. Namens Museum TwentseWelle houdt de heer Henk Stubbe een inleiding, waarin in het kort de ontstaansgeschiedenis van het museum wordt geschetst. TwentseWelle is een tamelijk nieuw museum, gevestigd in een voormalige textiel fabriek in de wijk Roombeek. Drie plaatselijke musea zijn in het nieuwe museum opgegaan: Museum Jannink, het Natuurmuseum Twente en de plaatselijke oudheidkamer.

2. Verslag van de 105de algemene ledenvergadering, gehouden te Amsterdam op 8 juni 2013

Naar aanleiding van het punt Mededelingen op pagina 2 licht voorzitter Van Dissel nog even de stand van zaken toe met betrekking tot de Maritieme Koepel, het samenwerkingsverband tussen maritieme musea en –verenigingen. Binnenkort wordt gesproken over het oprichten van een digitaal maritiem *portal*: een gezamenlijke website waarop iedere maritiem geïnteresseerde kan beginnen met zoeken naar relevante informatie.

Met betrekking tot de verenigingsfolder zijn in het afgelopen jaar goede vorderingen gemaakt: de concepttekst is klaar en de Walburg Pers heeft zich bereid verklaard de folder te drukken.

Het op de verenigingssite gepubliceerde verslag van de vorige ledenvergadering geeft geen aanleiding tot op- en aanmerkingen en wordt door de vergadering vastgesteld, onder dankzegging aan de secretaris.

3. Jaarverslag Linschoten-Vereeniging over 2013

Naar aanleiding van het punt Overige activiteiten op pagina 2 wordt de samenwerking met het Huygens Instituut nader toegelicht. Het resultaat van de besprekingen tussen beide instellingen moet resulteren in een verdere *fine tuning* van de tekstbezorging van de te publiceren Werken. Er zal geen sprake zijn van een fundamenteel andere wijze van “bezorgen”.

Naar aanleiding van de passage over het uitgeverscontract kan voorzitter Van Dissel melden dat de besprekingen dit voorjaar zijn afgerond en dat ondertekening van het hernieuwde contract aanstaande is. Beide partijen zijn verheugd de vruchtbare samenwerking te kunnen voortzetten.

De – weliswaar lichte – daling van het ledental in het afgelopen jaar brengt de voorzitter er toe de leden op te roepen te helpen met het werven van nieuwe leden. Werving onder studenten – zoals door een van de aanwezige leden gesuggereerd – wordt al beoefend tijdens de collegecyclus maritieme geschiedenis in Leiden op donderdagavond. Steevast staat één van de delen uit de Linschotenreeks op de lijst van verplichte literatuur, hetgeen een aardige eerste kennismaking vormt. Ook voor BA- en MA-scripties wordt veel gebruik gemaakt van reeds verschenen delen uit de reeks. Mondelinge reclame voor de vereniging wordt dus al volop gemaakt; straks komt daar – naast de website en andere sociale media – dus ook nog de folder bij. Overigens is werving onder studenten ook voor veel andere verwante verenigingen een lastige affaire.

Het jaarverslag wordt ongewijzigd door de vergadering vastgesteld.

4. Financieel jaarverslag over 2013

Penningmeester Andy Cobben opent zijn toelichting op de jaarstukken over 2013 met de ontboezening dat de aanwezige leden een “tevreden penningmeester” voor zich zien staan. Een begroot negatief resultaat van € 3.400 blijkt uiteindelijk beperkt te zijn gebleven tot een tekort van € 200 op de eindafrekening. Het kleine negatieve resultaat is verwerkt in de algemene reserve. De daling van de hoeveelheid liquide middelen met € 20.000 is te wijten aan een vordering van € 18.500 uit 2012, die in het daaropvolgende boekjaar is betaald. Niettemin heeft de vereniging nog steeds een stevige financiële positie.

Bij de baten resulteert de lichte daling in het aantal leden in een lagere post Inkomsten uit contributie. Daartegenover staat weer een toename van het aantal donaties, waaronder één grote.

Uitgesproken punt van zorg is de daling in de verkoop van oude losse delen. Na een jarenlang constant niveau is het afgelopen jaar fors minder verkocht.

Voor de exploitatie van het jaarlijkse nieuwe deel in de reeks Werken wordt inmiddels een nieuwe berekeningswijze gehanteerd, waarbij het tekort wordt vastgesteld op basis van het gemiddelde van de laatste vijf jaar. *You win some, you lose some*, aldus penningmeester Cobben, maar voor 2013 heeft dit alvast geresulteerd in een lagere eindafrekening.

Oud-penningmeester Jan Boéré – zelf ervaringsdeskundige – spreekt zijn waardering uit voor het bereikte resultaat in de onderhandelingen met de Walburg Pers. Penningmeester Cobben benadrukt dat het wederzijdse besef elkaar nodig te hebben, een niet geringe positieve invloed heeft op het verloop van de besprekingen.

De vergadering stemt in met de uitleg en heeft geen verdere vragen.

Verslag van de Kascommissie

De heer W.E. Bornhaupt heeft samen met de heer A.N.W. Vlugt op 12 mei 2014 ten huize van de penningmeester de boeken over 2013 gecontroleerd en in orde bevonden. Voor het derde jaar op rij spreekt de heer Bornhaupt namens de commissie zijn grote waardering uit voor de voortreffelijke wijze waarop de penningmeester zijn werkzaamheden heeft verricht. De vergadering steunt met algemene stemmen het voorstel van de kascommissie om de penningmeester te dechargeren. Het bestuur dankt de heren Bornhaupt en Vlugt voor het door hen verrichte werk.

5. Begroting 2014

Volgens penningmeester Cobben laat de begroting voor 2014 geen grote verrassingen zien. Met de nodige voorzichtigheid, hem eigen, verwacht hij een klein positief saldo. In verband met te bestellen nieuw drukwerk zijn de bureaukosten waarschijnlijk hoger dan het voorgaande jaar. Op verzoek van een van de leden wordt de begrotingspost Kosten organisatie nader toegelicht: het gaat hier om portokosten, een attentie voor sprekers tijdens ledenbijeenkomsten en secretariaatskosten.

De vergadering stemt in met de voorgelegde begroting.

6. Bestuurszaken

Penningmeester Andy Cobben is aan het eind van zijn eerste bestuurstermijn, maar heeft aangegeven te willen bijtekenen voor een tweede termijn. De vergadering begroet dit voornemen met applaus en gaat unaniem akkoord met het voorstel tot herbenoeming.

Eveneens aftredend, maar om statutaire redenen niet herkiesbaar is voorzitter Anita van Dissel. In haar slotwoord als voorzitter maakt zij de balans op van de afgelopen vier jaar en laat zij de in die periode verschenen nieuwe delen de revue passeren. Het spijt Anita zeer dat haar termijn er op zit, maar ze kijkt met trots terug op het bereikte resultaat: vier delen zijn op tijd verschenen, getooid met de nieuwe stofomslag die het gezicht van de reeks de komende jaren zal bepalen. De vereniging is financieel gezond en heeft een goed gevulde publicatieportefeuille. Anita spreekt haar dank en waardering uit jegens de overige bestuursleden, de vrijwilligers, de bezorgers, de Commissies van Toezicht en – niet in de laatste plaats – alle leden van de Vereniging. Met een gerust hart draagt zij de voorzittershamer over aan haar opvolger Michiel van Groesen, wiens voordracht door de vereniging met algemene stemmen wordt aanvaard.

In zijn *maiden speech* als voorzitter dankt Michiel de vergadering voor het vertrouwen dat in hem wordt gesteld. In de afgelopen periode heeft hij veel geleerd over de vereniging; of hij een “droomkandidaat” is, zal – naar zijn eigen zeggen – de toekomst uitwijzen. De lijn die onder *mater familias* Anita van Dissel is aangehouden, zal in ieder geval worden voortgezet.

7. Voortgang der Werken

De voorzitter schetst de plannen voor de reeks Werken voor de komende jaren:

- Deel 113 zal een ander deel worden dan vorig jaar is aangekondigd. De publicatie van het verslag van Gijsbert Heecks reis naar Siam in de jaren 1650 is voorlopig uitgesteld. In plaats daarvan verschijnt *Verdrinken zonder water. De memoires van VOC-matroos Jan Ambrosius Hoorn, 1758-1778*, samengesteld door oud-verenigingsvoorzitter dr. Perry Moree en emeritus-hoogleraar dr. Piet van Sterkenburg. Het door Hoorn op strategische wijze aangedikte en opgesmukte levensverhaal staat borg voor een spannend verhaal met smeulige details, waarin persoonlijke bescheidenheid bepaald niet de boventoon voert. *Verdrinken zonder water* zal worden gepresenteerd op 15 of 22 november aanstaande; de leden zullen tijdig over de exacte datum worden geïnformeerd.
- Over de termijn waarop het journal van Heeck zal worden gepubliceerd kan op dit moment niets concreets worden gezegd. De goed gevulde publicatieportefeuille maakt het lastig om op korte termijn ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven of andere onverhoopte wijzigingen in de vastgestelde volgorde.
- In 2015 verschijnt het relaas van de mislukte expeditie van Hendrik Brouwer naar Chili in 1643, bezorgd door prof.dr. Henk den Heijer en drs. Cees Paul. Met de Walburg Pers zal worden overlegd of in dit Kaap Hoorn-jaar een herdruk kan plaatsvinden van deel 49, dat verhaalt van de reis van Willem Cornelisz. Schouten en Jacob le Maire in 1615-1617.
- De tocht van Gelein van Stapele naar het Amazone-gebied (1625-1630) wordt in 2016 gepubliceerd als deel 115. Maar liefst vijf auteurs houden zich met dit project bezig.
- Met het verslag van de reis van de Dordtse gebroeders Lebrecht in 1863 naar hun broer op Java wordt in 2017 de steven weer naar Indië gewend. De vorderingen van het onderzoek voor dit deel door Anne Leussink MA en drs. Wyke Sybesma zijn te volgen op een speciale website.
- Dr. Willem Mörzer Bruyns verricht onderzoek naar de onderzoeksreis van het korvet ‘Triton’ in 1828 naar de zuidwestkust van Nieuw Guinea. Deel 117, waarin ook aandacht zal worden besteed aan de hydrografische, natuurhistorische en etnologische onderzoeken, zal in 2018 verschijnen.

Voor de periode na 2018 zijn al diverse ideeën in ontwikkeling.

8. Rondvraag

- Desgevraagd stelt de nieuwe voorzitter zich wat uitgebreider aan de vergadering voor. Michiel van Groesen is docent aan de Universiteit van Amsterdam, is in 2007 gepromoveerd op een onderzoek naar de reisuittagen van de gebroeders De Bry – “de 18de-eeuwse Linschotenreeks” – en heeft onderzoek verricht naar de geschiedenis van Nederlands Brazilië. De komende jaren zal hij zich vooral bezig houden met een onderzoek naar het nieuws uit het Atlantisch gebied uit de periode 1620-1770 in contemporaine Nederlandse kranten.
- Naar aanleiding van een opmerking van een van de leden met betrekking tot deel 113 (Matelief) wordt het onderscheid tussen het gebruik van voetnoten, eindnoten en marginalia nader toegelicht. In de Linschotenreeks is het gebruikelijk om bij de inleiding eindnoten toe te passen en bij de brontekst voetnoten. Dit laatste heeft als voordeel dat verklaringen van en toelichtingen op de oorspronkelijke tekst direct op de betreffende bladzijde staan en er dus niet heen en weer hoeft te worden gebladerd. Indien er in de brontekst zogenoemde marginalia – opmerkingen in de kantlijn van de tekst – voorkomen (zoals bij Matelief) dan worden die ook op de bedoelde plaats weergegeven. Deze marginalia horen dus bij de brontekst en zijn niet door de bezorger van het betreffende deel toegevoegd om zaken en begrippen te verduidelijken.

9. Sluiting

Voorzitter Van Groesen sluit de vergadering en dankt de aanwezige leden voor hun komst en inbreng. Na het officiële gedeelte spreekt dr. Andreas Weber, momenteel als wetenschapshistoricus en *postdoc* verbonden aan de Technische Universiteit Twente, over de rol die de van oorsprong Pruisische geleerde Caspar Georg Carl Reinwardt (1773-1854) heeft gespeeld in het natuurwetenschappelijk onderzoek in Nederland.

Ondanks zijn wetenschappelijke verdiensten en loopbaan – hij was onder meer hoogleraar aan de toenmalige universiteit te Harderwijk en in Amsterdam – was Reinwardt meer een man van de praktijk. Hij heeft tijdens een reis naar Java als lid van de Koninklijke Commissie voor de Koloniën in de periode 1815-1822 veel natuurhistorische kennis vergaard en stond aan de wieg van de botanische tuin in Buitenzorg (het huidige Bogor), waarvan hij de eerste directeur werd. Van de periodieke zendingen van planten en zaden naar Nederland is helaas veel (maar gelukkig niet alles) verloren gegaan. Zijn notities en de schetsen die hij tijdens zijn reizen door tekenaars liet maken, zijn bewaard gebleven en bevinden zich nu in Museum Naturalis te Leiden.

Door zijn drukke werkzaamheden als hoogleraar was het Reinwardt niet gegeven de resultaten van zijn onderzoek middels publicaties bredere bekendheid te laten krijgen. Daardoor zijn de wetenschappelijke verdiensten van zijn specialismenoverstijgende arbeid lang niet op de juiste waarde geschat. Dat de museologie-opleiding van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten – de Reinwardt Academie - naar hem is vernoemd, mag als een laat, maar terecht blijf van erkenning worden beschouwd.

Na de lezing konden de aanwezige leden de expositie *O’Hanlons Helden* bezoeken. De bijeenkomst werd afgesloten met een borrel in het restaurant van *TwentseWelle*.

Rotterdam, mei 2015

Pieter Jan Klapwijk, secretaris